

Arbejdsskade

Regler, sagsbehandling og rådgivning

Teknisk Landsforbund
Sidst redigeret den: 6. februar 2012
Forfatter: Saskia Madsen-Østerbye
Tryk: Teknisk Landsforbund

Denne pjece er at betragte som vejledning, og kan ikke træde i stedet for konkret rådgivning fra din lokalafdeling.

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse.....	2
Indledning.....	3
Når skaden er sket.....	3
Lovgivning	4
Arbejdsskadesikringsloven	4
Hvad er en arbejdsskade	4
Ulykke.....	4
Erhvervssygdom	5
Dødsfald	5
Arbejdstilsynet	6
Dokumentation	6
Hvem behandler din arbejdsskadesag	6
Arbejdsskadestyrelsen.....	6
Ankestyrelsen.....	7
Anmeldelse	8
Anmeldepligt	9
Anmelderet	9
Erstatninger.....	9
Godtgørelse for varigt mén.....	9
Erhvervsevnetabserstatning	9
Betaling af behandlingsudgifter mv.	10
Overgangsbeløb ved dødsfald.....	10
Erstatning for tab af forsørger	10
Godtgørelse til efterladte	11
Erstatningsansvarsloven	11
Samspillet mellem arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven	12
Genoptagelse	13
De almindelige domstole	13
Arbejde i udlandet	13
Pension, forsikring mv.....	14
Forsikringer.....	14
Pension.....	14
Din hjælp til fremtidens skadelidte.....	14
Nyttige Links	15

Indledning

Forebyggelse er det vigtigste redskab i kampen mod arbejdsskader. Arbejdsgiveren har hovedansvaret for, at de psykiske og fysiske rammer på arbejdspladsen sikrer et godt, sundt og forsvarligt arbejdsmiljø. Et godt arbejdsmiljø forudsætter dog også den enkelte medarbejders positive og aktive medvirken i arbejdsmiljøindsatsen.

Ingen ansat bør finde sig i et utilfredsstillende arbejdsmiljø. Hvis de arbejdsmiljømæssige forhold ikke er i orden, er det vigtigt at gøre arbejdsgiver og arbejdsmiljøorganisation opmærksom herpå. Det er imidlertid en illusion at tro, at arbejdsskader fuldstændig kan undgås, og hvis uheldet er ude, kan en række informationer være nyttige.

Formålet med denne pjece er at give et overblik over de regler, der gælder, hvis man kommer ud for en arbejdsskade. Pjecen giver vejledning og oplysninger om behandling af en arbejdsskadesag.

Når skaden er sket

Teknisk Landsforbund ønsker at hjælpe alle medlemmer, som er kommet ud for en arbejdsskade. Du kan kontakte din lokale afdeling i Teknisk Landsforbund og så hjælper og støtter vi dig med arbejdsskadesagen.

Teknisk Landsforbund yder hjælp i forbindelse med sagsbehandlingen ved Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen. Det sker ved, at du giver Teknisk Landsforbund fuldmagt til at hjælpe dig i sagen ved styrelserne.

Lovgivning

Arbejdsskadesikringsloven

I Danmark er alle lønmodtagere, der udfører arbejde for en arbejdsgiver sikret via Arbejdsskadesikringsloven. Loven bygger på et forsikringsprincip og et objektivi ansvar. Alle arbejdsgivere er pligtige til at tegne en arbejdsskedeforsikring.

Dit arbejdsuheld eller din arbejdsbetingede lidelse behøver ikke være din arbejdsgivers skyld for at der kan opnås ydelser efter loven. Arbejdsskadesikringsloven bestemmer, hvilke betingelser der skal være opfyldt for, at du kan få erstatning efter loven, og hvad du kan få erstatning for.

Arbejdsskadesikringsloven giver adgang til at få:

- Erstatning for varigt mén (varige gener i dagligdagen).
- Erstatning for tab af erhvervsevne (evnen til at skaffe sig indtægt ved arbejde).
- Betaling af udgifter briller, proteser og lignende hjælpemidler (for at mindske arbejdsskadeens følger).
- Betaling af visse former for helbredende sygebehandling, genoptræning og medicin.
- Erstatning for fremtidige udgifter til helbredelse, optræning og hjælpemidler.
- Erstatning for tab af forsørger.
- Overgangsbetøb ved dødsfald.
- Godtgørelse til efterladte.

Du kan læse nærmere om de nævnte erstatningsformer i denne pjece.

Er du selvstændig, er du omfattet af loven, hvis du har tegnet en arbejdsskedeforsikring på dig selv. Det er en ret du har og ikke en pligt.

Hvad er en arbejdsskade

Arbejdsskadeloven indeholder to arbejdsskadebegreber:

1. Ulykker
2. Erhvervssygdomme.

Ulykke

En **ulykke** er en fysisk eller psykisk skade, som opstår efter en hændelse eller en påvirkning, der er sket pludseligt eller inden for 5 dage. Et eksempel kan være, at du på arbejdet falder ned fra en stige og brækker benet.

Kommer du ud for en ulykke, skal du med det samme kontakte din arbejdsleder/arbejdsgiver, og hvis der er en arbejdsmiljørepræsentant også gerne denne.

Det er vigtigt, at der sker anmeldelse, selvom du ikke umiddelbart har varige følger af ulykken. Ulykken kan senere vise sig at give gener for eksempel enten i form af varigt mén eller tab af erhvervsevne.

Erhvervssygdom

En **erhvervssygdom** er en sygdom, der skyldes arbejdet eller arbejdsforholdene. Sygdommen kan komme af påvirkninger gennem kortere eller længere tid. Et eksempel kan være, hvis du får nedsat hørelse efter flere års arbejde i larmende omgivelser.

Har du mistanke om, at du lider af en sygdom/lidelse, som skyldes dit arbejde, skal du straks gå til din egen læge. Din læge har pligt til at anmelde formodede arbejdsbetingede lidelser.

En sygdom bliver anerkendt som erhvervssygdom efter arbejdsskadesikringsloven, hvis der er medicinsk dokumentation for sammenhængen mellem den påvirkning, du har været udsat for, og den lidelse, du har pådraget dig.

Erhvervssygdomme anerkendes:

- enten fordi de er opført på fortegnelsen over erhvervssygdomme,
- eller fordi sygdommen efter forelæggelse for "Erhvervssygdomsudvalget" indstilles til anerkendelse.

Fortegnelsen over erhvervssygdomme er en optegnelse af en række kendte arbejdsbetingede lidelser, og dertil hørende betingelser/ påvirkninger. Som udgangspunkt skal du have en lidelse nævnt på erhvervssygdomsfortegnelsen, og opfylde de betingelser nævnt i erhvervssygdomsfortegnelsen for at få anerkendt din lidelse som omfattet af arbejdsskadesikringsloven.

Er din sygdom ikke på erhvervssygdomsfortegnelsen, eller opfylder du ikke de nævnte betingelser, kan sygdommen kun anerkendes, efter den er blevet forelagt **Erhvervssygdomsudvalget**.

Der gælder ingen forældelsesfrist for krav på godtgørelse eller erstatning i anledning af en erhvervssygdom, der først udvikler sig mange år efter ophør med arbejde, som årsag til sygdommen.

Det er dog vigtigt, at du anmelder din sygdom i Arbejdsskadestyrelsen hurtigst muligt, når du bliver klar over, at din sygdom kan skyldes dit arbejde (også tidligere arbejde). Der løber nemlig en 5-årig forældelsesfrist fra det tidspunkt, du får kendskab til, at din sygdom kan være en erhvervssygdom.

Dødsfald

Dødsfald er også omfattet af loven, hvis det er en følge af en arbejdsskade. Arbejdsgiveren har pligt til at anmelde dødsfald på grund af arbejdsulykker. Læger og tandlæger har pligt til at anmelde arbejdsbetingede eller formodede arbejdsbetingede dødsfald.

Arbejdsskadestyrelsen skal **inden 48 timer underrettes** om dødsfald, der kan være forårsaget af en arbejdsskade, herunder også dødsfald, der er indtruffet på en arbejdsplads. Anmeldelsen hæster, da Arbejdsskadestyrelsen hurtigst muligt efter dødsfaldet skal beslutte, hvorvidt der skal ske en obduktion af afdøde. Det vil være tilfældet, hvis der er tvivl om dødsfaldet skyldes en arbejdsskade. Hvis de efterladte ikke ønsker en obduktion, foretages den ikke.

Du kan ringe og anmelde et dødsfald på telefonnummer 20 42 63 97.

Arbejdstilsynet

Arbejdstilsynet skal tilkaldes ved alvorlige arbejdsulykker f.eks. ved nedstyrtning fra et stillads der forårsager personskade. Arbejdstilsynet skal ved konkrete ulykker vurdere, om arbejdsmiljøbestemmelser er overholdt.

Arbejdstilsynet kan udstede påbud til virksomheder som ikke overholder arbejdsmiljøloven, og i alvorlige tilfælde ligefrem få lukket virksomheder indtil nødvendige ændringer sker.

Dokumentation

Det er vigtigt, at du kan dokumentere forholdene omkring skaden/lidelsen.

Har du været udsat for en arbejdsulykke, skal du beskrive, hvad der er sket. Har du fået en sygdom på grund af dit arbejde skal du beskrive dit arbejde så udførligt som muligt.

Det er afgørende at forholdene omkring ulykken eller den arbejdsbetingede sygdom er så konkret beskrevet /dokumenteret som muligt.

Tegninger, billeder, dagsbogsnotater, beskrivelse af forholdene med angivelse af sted, tidspunkt, navne på vidner, mails, sms'er kan være vigtige bidrag til sagens oplysning og dokumentation.

Vedlæg gerne vidneudsagn, rapporter fra Arbejdstilsynet/politi, journal fra læge eller andet, der kan bevidne/dokumentere hændelserne.

Teknisk Landsforbund kan hjælpe dig med at lave en arbejdsbeskrivelse.

Hvem behandler din arbejdsskadesag

Arbejdsskadestyrelsen

Arbejdsskadestyrelsen er den offentlige myndighed, som behandler sager om arbejdsskader efter arbejdsskadesikringsloven.

Når Arbejdsskadestyrelsen modtager en anmeldelse om en formodet arbejdsskade, sørger Arbejdsskadestyrelsen for, at din sag bliver oplyst. Det kan være, at Arbejdsskadestyrelsen indhenter oplysninger fra dig, din arbejdsgiver og læge. Arbejdsskadestyrelsen kan bestemme, at du skal undersøges af en speciallæge.

Du og Teknisk Landsforbund (hvis du har givet os fuldmagt) bliver løbende partshørt inden Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse i sagen. Partshøringen er en mulighed for, at vi kan tage stilling til, om Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse på det rigtige, faktiske grundlag. Det er vigtigt at være opmærksom på, at Arbejdsskadestyrelsen har fået alle relevante oplysninger i forbindelse med din arbejdsulykke eller arbejdsbetingede lidelse.

Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt en skade kan anerkendes efter arbejdsskadesikringsloven, og træffer derefter afgørelse om størrelsen af en eventuel erstatning.

Du kan klage over Arbejdsskadestyrelsens afgørelser til Ankestyrelsen. Ankefristen er fire uger.

Hvem kan anke?

- Den, der er kommet til skade, dennes efterladte eller Teknisk Landsforbund (ved fuldmagt)
- Arbejdsgiverens forsikringselskab og Arbejdsmarkedets Erhvervssygdomsforsikring
- Forsikrede arbejdsgivere kan anke styrelsens afgørelse om, hvorvidt der er tale om en arbejdsskade
- Ikke forsikrede arbejdsgivere, der selv skal udbetale erstatningen
- Staten og større kommuner, der som arbejdsgivere er selvforsikrede

Ankestyrelsen

Klagen til Ankestyrelsen kan dreje sig om:

- Afvisning eller anerkendelse af en arbejdsskade
- Forbehold for forudbestående lidelser
- Betaling af udgifter til sygehusbehandling, transport til sygebehandling samt udgifter til medicin
- Betaling af proteser, briller eller lignende hjælpemidler
- Godtgørelse for varigt mén
- Erstatning for tab af erhvervsevne
- Overgangsbeløb ved dødsfald samt erstatning for tab af forsørger
- Den årsløn, der bruges, når erstatningen skal beregnes
- Forskud på erstatning
- Kapitalisering af erstatning, det vil sige udbetaling af engangsbeløb efter anmodning

Klagen sendes til Arbejdsskadestyrelsen. Arbejdsskadestyrelsen vurderer herefter, om klageren kan gives helt eller delvist medhold. Hvis Arbejdsskadestyrelsen vurderer, at klagen kan begrunde en ændret afgørelse, træffes ny afgørelse herom. I modsat fald sendes klagen og sagens akter til Ankestyrelsen.

Når du klager over Arbejdsskadestyrelsens afgørelse, skal du være opmærksom på, at Ankestyrelsen ikke er bundet af, hvad der bliver klaget over. Derfor kan Ankestyrelsen behandle andre delafgørelser i den samlede afgørelse i din sag, end lige præcis det du klager over. Ankestyrelsen kan eventuelt også ændre dele af afgørelsen til ugunst for dig.

Kontakt Teknisk Landsforbund, hvis du har fået en afgørelse fra Arbejdsskadestyrelsen som du er utilfreds med. Dit forbund kan hjælpe dig med at klage over afgørelsen. Vi kender ligeledes praksis og kan vejlede dig, når du vil klage over en afgørelse.

Anmeldelse

Teknisk Landsforbunds anbefaler, at alle arbejdsskader skal anmeldes hurtigst muligt. Uanset hvor lille en arbejdsskade du har været udsat for, skal den anmeldes til Arbejdsskadestyrelsen. Det er yderst vigtigt, at anmeldelse sker hurtigt, da der er frister for, hvornår skader skal anmeldes for at kunne behandles i Arbejdsskadestyrelsen.

Frist

En arbejdsskade skal anmeldes snarest muligt og senest 9 dage efter skadens indtræden.

En arbejdsskade, der ikke er anmeldt og som har medført, at du endnu ikke på 5-ugers dagen fra skadens indtræden har kunnet genoptage dit sædvanlige arbejde i fuldt omfang, skal anmeldes inden for 9 dage herefter.

Anmeldelsespligten påhviler arbejdsgiver, for så vidt angår ulykker.

Tjek lige at anmeldelse er kommet frem

Hvis du har været udsat for en arbejdsskade og din arbejdsgiver eller læge har anmeldt arbejdsskaden, er det en god idé, at du selv sikrer dig, at din arbejdsskade er anmeldt. Du kan nemlig risikere at få afvist din skade og dermed gå glip af en erstatning, hvis Arbejdsskadestyrelsen eller dit forsikringsselskab ikke modtager anmeldelsen indenfor fristen.

For erhvervssygdomme regnes anmeldelsesfristen fra det tidspunkt, hvor du finder ud af, at din sygdom skyldes dit arbejde.

1-årig frist for anmeldelse, der ikke er indsendt rettidigt

Fristen for at anmelde en arbejdsulykke er 1 år efter, at skaden er sket.

For erhvervssygdomme er fristen 1 år efter, du finder ud af, at din sygdom skyldes dit arbejde. Overholder du ikke fristen, kan du risikere at miste retten til erstatning.

Overholder du ikke fristen, kan du risikere at miste retten til erstatning.

Teknisk Landsforbund anbefaler, at du kontakter din afdeling, hvis du ikke har fået anmeldt din arbejdsskade indenfor 1-årsfristen.

Anmeldepligt

Din arbejdsgiver har pligt til at anmelde arbejdsskade til sit arbejdsskadeforsikringselskab, hvis du har været ude for en ulykke på dit arbejde. Pligten gælder ikke bagatelskader som for eksempel blå mærker.

Din læge eller tandlæge har på samme måde pligt til at anmelde til Arbejdsskadestyrelsen og Arbejdstilsynet, hvis han eller hun mener, at du har fået en sygdom på grund af dit arbejde.

Anmelderet

Alle har ret til at anmelde arbejdsskader.

Du kan selv anmelde en arbejdsskade til Arbejdsskadestyrelsen. Teknisk Landforbund kan også på dine vegne anmelde arbejdsskader til Arbejdsskadestyrelsen.

Du kan anmelde en arbejdsskade ved at gå ind på Arbejdsskadestyrelsen hjemmeside www.ask.dk – under emnet "selvbetjening".

Erstatninger

Erstatningerne udbetales af din arbejdsgivers forsikringselskab.

Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om tilkendelse af forskellige ydelser, men udbetaler ikke selv erstatningen.

I forbindelse med en arbejdsskade kan en række former for erstatning komme på tale. Der er knyttet forskellige betingelser til opnåelse af erstatning af de enkelte poster. Hvorvidt du er berettiget til erstatning, og hvilken erstatning der kan blive tale om, skal vurderes i forhold til den konkrete sag.

- **Godtgørelse for varigt mén**

Erstatning for mén gives for de daglige varige ulemper, som skaden har medført. Arbejdsskadestyrelsen har lavet en vejledende méntabel, som erstatningerne fastsættes efter. Din skade skal mindst vurderes til 5 procent, før du kan få en erstatning for varigt mén.

- **Erhvervsevnetabserstatning**

Du kan få erhvervsevnetabserstatning, hvis dine muligheder for indtjening og adgang til erhverv er forringede på grund af arbejdsskaden.

Du skal mindst have et erhvervsevnetab på 15 procent.

Hvis du for eksempel fortsætter med at arbejde til samme løn som før arbejdsskaden, vil du som udgangspunkt ikke have ret til erhvervsevnetabserstatning.

Erhvervsevnetabet fastsættes under hensyntagen til, hvilke arbejdsopgaver du kan bestride indenfor dit uddannelsesmæssige arbejdsområde, alder, mulighed for omskoling etc.

Arbejdsskadestyrelsen ser på dine erhvervsmæssige muligheder, hvis ikke skaden var sket sammenholdt med, hvordan dine erhvervsmuligheder er, efter skaden er sket.

- **Betaling af behandlingsudgifter mv.**

Du kan kun få betalt behandlingsudgifter mv. , hvis arbejdsskaden anerkendes som en arbejdsskade.

Du kan få refunderet betaling til visse former for helbredende sygehusbehandling, genoptræning, medicin, hjælpemidler mm. (i det omfang disse ikke er dækket af den offentlige sygesikring). Som udgangspunkt refunderes der kun for 1 år.

Udgifterne skal kunne dokumenteres med bilag, kvitteringer etc.

Du kan også få erstatning for fremtidige udgifter til helbredelse, optræning og hjælpemidler. Denne erstatning fastsættes som et skøn over dine fremtidige behandlingsbehov.

Arbejdsskadestyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt dine udgifter kan betales efter arbejdsskadesikringsloven.

Du kan sende regningerne direkte til din arbejdsgivers forsikringselskab. Hvis ikke forsikringselskabet vil betale regninger, kan du bede Arbejdsskadestyrelsen træffe afgørelse om at forsikringselskabet skal betale regningerne.

Inden du starter på behandling mv. kan det kan være en god idé at undersøge, om forsikringselskabet vil dække udgiften enten ved at spørge forsikringselskabet eller Arbejdsskadestyrelsen.

- **Overgangsbeløb ved dødsfald**

Overgangsbeløb er en kompensation til de ekstraordinære udgifter, der opstår på grund af dødsfaldet.

Du har ret til overgangsbeløb, hvis din ægtefælle eller samlever (hvis I har boet sammen i mindst 1 år) på grund af en arbejdsskade er afgået ved døden.

- **Erstatning for tab af forsørger**

Det er et krav for at få forsørgertabserstatning, at du opfylder betingelserne for at få overgangsbeløb, jf. ovenstående. Det er også et krav, at dine forsørgelsesmæssige forhold er blevet forringet.

Børn, der mister en forælder, har også krav på forsørgertabserstatning. Erstatningen løber som udgangspunkt frem til, barnet er 18 år.

- **Godtgørelse til efterladte**

Arbejdsskadestyrelsen udbetaler sjældent en sådan form for godtgørelse.

Du kan få en godtgørelse, hvis du stod den afdøde særligt nær og dødsfaldet er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Herudover skal dødsfaldet give anledning til en særlig lidelse hos dig/den nære efterladte.

Erstatningsansvarsloven

Sideløbende med arbejdsskadesikringsloven gælder almindelige regler om erstatningsansvar. Enhver der kan bebrejdes for en anden persons tilskadekomst, kan drages erstatningsretligt til ansvar herfor.

Din arbejdsgiver har hovedansvaret for at sikre et forsvarligt arbejdsmiljø. En undladelse af en sådan sikring kan betyde, at din arbejdsgiver er erstatningsansvarlig for din tilskadekomst.

Erstatningsansvarsloven er med til at fastsætte retningslinier for hvilke ydelser, der er krav på, hvis der foreligger et erstatningsansvar.

Din arbejdsgiver kan kun blive ansvarlig for en skade, hvis din arbejdsgiver ved/eller burde vide, at arbejdsforholdene giver anledning til problemer. Du bør derfor altid gøre din arbejdsgiver eller arbejdsmiljøorganisation opmærksom på arbejdsmiljømæssige forhold, som kan give anledning til problemer. Af hensyn til efterfølgende dokumentation bør dine henvendelser til din arbejdsgiver/arbejdsmiljøorganisationen ske skriftligt.

Erstatningsansvarsloven giver adgang til at få stort set de samme ydelser som efter arbejdsskadesikringsloven, men giver derudover tillige mulighed for:

- Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste (manglende arbejdsindtægt frem til du igen kan påbegynde arbejde)
- Godtgørelse for svie og smerte (fast beløb pr. dag du er syg)
- Godtgørelse for tort (hvis du har været udsat for en krænkelse af frihed, fred, ære eller person).

Har du været udsat for en arbejdsskade er det vigtigt at vurdere, om arbejdsgiver eller dennes repræsentant kan bebrejdes skaden. Du kan i den situation søge hjælp hos Teknisk Landsforbund.

I erstatningsretlige spørgsmål yder Teknisk Landsforbund rådgivning og retshjælp i overensstemmelse med forbundets love og retningslinier herfor.

Samspelet mellem arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven

Erstatningsansvarsloven løber parallelt med arbejdsskadesikringsloven. Din skade kan være dækket af begge love eller kun den ene.

Arbejdsskadesikringsloven er den primære lov på arbejdsskadeområdet. Det betyder, at er din skade dækket af begge love, skal ydelserne beregnes efter arbejdsskadesikringsloven. Du kan dog også få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, godtgørelse for svie og smerte og tort efter erstatningsansvarsloven, hvis forholdene omkring din ulykke eller sygdom kan tilskrives arbejdsgivers uansvarlighed. Du kan altså ikke få erstatning for den samme post efter både arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven.

Eksempel hvor skaden er omfattet af både arbejdsskadesikringsloven og erstatningsansvarsloven:

Din arbejdsgiver har deaktiveret sikkerhedsanordningerne på den rundsav, som du arbejder med. Da du skal rengøre rundsaven, starter den pludselig og du mister en finger. Skaden sker, mens du er på arbejde, hvorfor arbejdsskadesikringsloven gælder. Din arbejdsgiver er ansvarlig for skaden, fordi han har deaktiveret sikkerhedsanordningerne. Skaden er derfor også omfattet af erstatningsansvarsloven. Du kan få erstatning for behandlingsudgifter, varigt mén og tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven. Du kan få erstatning for tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte efter erstatningsansvarsloven.

Eksempel hvor skaden kun er omfattet af arbejdsskadesikringsloven:

Du falder på dit arbejde ned fra en stige og brækker benet, hvorfor du er sygemeldt i 8 uger. Skaden er sket, mens du udfører dit arbejde, hvorfor arbejdsskadesikringsloven gælder. Det er ikke nogens skyld, at du falder ned fra stigen, hvorfor der ikke er nogen, der kan drages til ansvar for skaden. Erstatningsansvarsloven kan ikke anvendes. Du kan få erstatning for behandlingsudgifter, varigt mén og tab af erhvervsevne efter arbejdsskadesikringsloven. Du kan ikke få godtgørelse for svie og smerte for de 8 uger du har været syg, da skaden ikke er omfattet af erstatningsansvarsloven.

Eksempel, hvor skaden kun er omfattet af erstatningsansvarsloven:

På vej på arbejde bliver du påkørt af en anden bil og får en hjernerystelse. Skaden er ikke omfattet af arbejdsskadesikringsloven, fordi du er på vej på arbejde. Den påkørende bil har handlet uagtsomt, hvorfor erstatningsansvarsloven gælder. Du kan få erstatning for behandlingsudgifter, varigt mén, tab af erhvervsevne, tabt arbejdsfortjeneste og godtgørelse for svie og smerte efter erstatningsansvarsloven fra den påkørendes bils ansvarsforsikring.

Genoptagelse

Er din arbejdsskade ikke blevet anerkendt, kan sagen kræves genoptaget indenfor en frist på 5 år fra Arbejdsskadestyrelsens afgørelse om afvisning.

Har du fået afvist en erhvervssygdomssag, hvor sygdommen senere kommer på erhvervssygdomsfortegnelsen, kan du få sagen genoptaget selv om, der er gået mere end 5 år.

Har du fået anerkendt en arbejdsskade, og skaden er blevet værre, end den var på afgørelsestidspunktet, kan du kræve sagen genoptaget indenfor 5 år fra Arbejdsskadestyrelsens første afgørelse). Det er en forudsætning, at der er sket *væsentlige ændringer* i de forhold Arbejdsskadestyrelsen lagde til grund, da styrelsen traf sin første afgørelse.

Eksempel:

Du er faldet ned fra en stige og har pådraget dig rygmerter. Arbejdsskadestyrelsen vurderer dit varige mén til 5 procent. 2 år senere er smerterne blevet værre. Du kan bede Arbejdsskadestyrelsen om genoptagelse af sagen.

Arbejdsskadestyrelsen kan se bort fra 5-årsfristen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Der foreligger særlige omstændigheder, hvis der er en dokumenterbar væsentlig forværring af enten det varige mén eller erhvervsevnen og det skal være overvejede sandsynligt, at ændringerne skyldes arbejdsskaden.

De almindelige domstole

Har Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen afvist din sag, kan der i særlige tilfælde anlægges sag mod de administrative myndigheder med påstand om, at der skal ske anerkendelse efter arbejdsskadesikringsloven.

Sager om erstatningsansvar afgøres alene ved de almindelige domstole. Hvis der er tale om en arbejdsskade, hvor din arbejdsgiver (eller en anden) kan bebrejdes skaden, kan du anlægge sag ved domstolene.

OBS! Sager mod arbejdsgiver – eller sager mod andre skadevoldere om en ikke-ankendt skade – forældes efter 3 år

Arbejde i udlandet

Hvis din arbejdsgiver har sendt dig til udlandet for at arbejde, kan du være omfattet af den danske arbejdsskadelov.

Det afhænger af:

- Hvilket land du er blevet sendt til
- Hvem der har sendt dig
- Hvor længe du skal være af sted

Inden du begynder at arbejde i udlandet er det vigtigt at få afklaret, hvordan du er sikret i tilfælde af tilskadekomst.

Du kan kontakte Teknisk Landsforbund, der kan vejlede og oplyse dig om, hvordan du er sikret i forbindelse med arbejde i udlandet.

Pension, forsikring mv.

Forsikringer

De fleste er både privat og på deres arbejde dækket af forskellige forsikringer.

Har du været udsat for en arbejdsskade, bør du altid undersøge, om der er mulighed for at få ydelser i medfør af dine forsikringer.

Pension

Det er sædvanligt, at du indbetaler penge til en pensionsordning enten i kraft af din overenskomst eller på andet grundlag.

En del pensionsordninger, f.eks. Tekniker-Pension, giver forskellige rettigheder til ydelser så som invalidesum, invalidepension mv. Ved tilskadekomst skal du altid undersøge, om der er mulighed for, at din pensionsordning giver ret til ydelser som følge heraf. Rådgivning i relation til pensionsordninger kan søges hos Teknisk Landsforbund.

Din hjælp til fremtidens skadelidte

I kampen for at undgå arbejdsskader, og sikre det bedst mulige fremtidige arbejdsmiljø trækker Teknisk Landsforbund på den erfaring vi får ved at hjælpe medlemmerne gennem deres arbejdsskadesag.

Erhvervssygdomsfortegnelsen ændres løbende og Teknisk Landforbund søger ud fra de erfaringer vi gør i de enkelte sager at påvirke denne proces og få flere sygdomme på fortegnelsen til gavn for vores medlemmer.

Nyttige Links

Arbejdsskadestyrelsen www.ask.dk

Ankestyrelsen www.ast.dk

Arbejdstilsynet www.at.dk

Den Sociale Sikringsstyrelse www.dss.dk